

Hidas muisti ja suullinen historia

Opas kouluille ja opettajille

Elämme syvien ristiriitojen aikaa. Vaikka maailmamme nopeutuu ja pienenee huippunopeiden digitaalisten verkkojen ansiosta, sosiaalis-taloudellinen eriarvoisuus kasvaa. Edessämme on viruspandemioita, lajien nopea sukupuuttoon kuoleminen, työn lisääntyvä automatisointi, pikaratkaisut mielenterveyteen, poliittiset mullistukset ja itsestäänselvyyksien häviäminen.

Hidas muisti -hankkeessa pyritään ymmärtämään, miten yhteiskunnat kohtaavat menneisyytensä ja miten ne selviytyvät äkillisten tapahtumien ja hitaiden ja hiipivien muutosten aiheuttamista ympäristöllisistä, taloudellisista ja sosiaalisista muutoksista. Siinä suullinen historia on tunnistettu keskeiseksi teoreettiseksi lähestymistavaksi tällaisten muutosten tutkimiseen.

Suullinen historia tarkoittaa sitä, että tallennamme jonkun henkilön muistoja saadaksemme tietoja hänen menneisyydestään. Useimmat meistä eivät ole historiankirjoissa, eikä meistä ole tehty dokumenttielokuvia, mutta voimme muistaa sekä tapahtumia että arkielämän piirteitä, joita saatamme pitää itsestäänselvyyksinä. Voimme kaikki pohtia, miten asiat ovat muuttuneet elinaikanamme.

Mikä on suullisen historian ja hitauden välinen suhde? Suullisen historian tekeminen on luonnostaan hidasta - ihmisten paikantaminen, suhteiden luominen, haastattelujen tekeminen, puhtaaksikirjoittaminen ja sen pohtiminen, mitä aineistolla aiotaan tehdä, vie aikaa. Sen avulla pääsee pois "kohokohdista", hallitsevista kertomuksista ja äänistä, joita yleensä tallennetaan. Suullinen historia tarjoaa tilaa tallentaa kertomuksia, jotka eivät ole ylhäältä alaspäin vaan alhaalta ylöspäin - mukaan lukien arkipäiväisyyden ja normaaliuden näkökohtia. Se vastaa hitaan muistin tavoitteisiin - se antaa äänen äänettömille. Jokainen voi kertoa oman tarinansa.

Mitä halutaan selvittää ja kuka voi kertoa?

Voidaan kysyä elämän tietyistä tapahtumista tai yleisempiä aiheita, kuten perhe-elämän muutoksista tai siitä, miten teollisuuden taantuminen muutti työelämää vuosien varrella. Halutaan ehkä miettiä ilmastonmuutosta, joten voidaan kysyä: *Oletko kokenut ilmastonmuutoksia elämäsi aikana? Mitä nämä muutokset ovat olleet?* tai *Voitko kuvailla lapsuutesi talvea? Eroaako se nykyisestä talvesta? Jos kyllä, miten?*

Kuka voi kertoa siitä, mitä halutaan tietää? Laadi luettelo. Tavoitellaanko tiettyjä ihmisiä vai halutaanko sekoitus naisia, miehiä, taustoja ja ikäryhmiä?

Anna itsellesi aikaa (prosessi on hidas) ja mieti, kuinka monta ihmistä halutaan tallentaa. Alusta alkaen kannattaa miettiä muun muassa seuraavia asioita:

- Onko olemassa rauhallinen tila, johon kaikki pääsevät tallennuksia varten? Milloin kaikki ovat käytettävissä?
- Miten aiotaan selittää ihmisille, joita halutaan tallentaa, mitä halutaan tehdä? Tietävätkö he, miksi heitä halutaan tallentaa ja mitä tallenteella aiotaan tehdä?
- Varmista, että kaikki allekirjoittavat mielellään suostumuslomakkeen tallennuksen lopussa (katso esimerkki tämän oppaan lopusta).

Kaikki tämä voidaan koota tiedotteeseen, joka voidaan lähettää ihmisille, kun heihin otetaan yhteyttä (katso esimerkki tämän oppaan lopusta).

Suullisen historian avulla voidaan hidastaa lähestymistapaa ja saada esiin unohtettuja kertomuksia. Miten se vertautuu muihin menneisyyden tutkimustapoihin, joissa käytetään asiakirjoja, valokuvia tai esineitä? Mitä ongelmia suullisen historian käyttöön liittyy?

Miten muistamme menneisyyden?

Sanotaan vaikka, että haluamme selvittää pidempiä prosesseja, esimerkiksi sitä, miten ilmastonmuutos on vaikuttanut ihmisiin viimeisten 50 vuoden aikana tai miten syrjinnän vaikutukset ovat heijastuneet sukupolvien ajan tai miten teknologia on muuttunut eliniän aikana. Kaikissa näissä tapauksissa pyydämme ihmisiä muistelemaan asioita vuosien takaa ja pitkältä ajalta - suullinen historia mahdollistaa tämän.

Useimmat meistä ovat huonoja muistamaan päivämääriä (elleivät ne ole tärkeitä), mutta muistamme kaikki joitakin asioita paremmin kuin toisia.

- Meillä on tapana muistaa asioita, jotka joko tekivät vaikutuksen aikanaan tai joita nyt jälkikäteen pidetään tärkeinä.
- Meillä on tapana muistaa asioita, jotka olivat epätavallisia, poikkeuksellisia tai jotka tekivät meihin vaikutuksen.
- Meillä on tapana muistaa asioita, joista olemme puhuneet vuosien varrella.
- Voimme myös muistaa pieniä asioita, jotka auttavat meitä täydentämään kokonaiskuvaa.

Voimme joskus auttaa virkistämään ihmisten muistoja pyytämällä nähdä valokuvia, esineitä, asiakirjoja tai mitä tahansa, mikä auttaa ihmisiä muistamaan. Nämä voivat myös auttaa ihmisiä rentoutumaan, kun he kertovat elämäntarinaansa.

Kun yritetään selvittää menneisyyden muistoja, pidä mielessä elämän keskeiset hetket, kuten lapsuus, koulun päättäminen, työn aloittaminen, perheen perustaminen, talon ostaminen, lasten muutto pois kotoa ja eläkkeelle jääminen.

Jos ollaan kiinnostuneita siitä, miten ihmisten ajatukset ja mielipiteet ovat muuttuneet pitkien ajanjaksojen aikana, voidaan kysyä ihmisiltä, mitä he ajattelivat tai tunsivat silloin ja mitä he ajattelevat asiasta nyt.

Valmistelu

Tutki aiheita, joista haluat kysyä ihmisiltä, jotta tiedät suurin piirtein, mistä he puhuvat.

Mieti yleisiä aiheita, joista haluaisit pyytää puhumaan, ja joitakin erityiskysymyksiä, joita haluat kysyä.

Eettiset ja oikeudelliset näkökohdat

Vaikka useimmat ihmiset nauttivat menneisyydestä puhumisesta, on mahdollista, että tiettyjä ihmisiä tai tapahtumia muistella järkevyyttä. Jos aihe käsittelee ahdistavia muistoja, mieti, miten oppilaita ja haastateltavia voi valmistella tallennukseen. Tee selväksi, että kenenkään ei tarvitse puhua mistään, mistä ei halua, ja mieti, mikä sopii opiskelijan ikäryhmälle.

Vaikka suostumukseen liittyvät lait ja menettelyt vaihtelevat eri puolilla maailmaa, tulee pyrkiä selittämään kaikki asiat etukäteen jokaiselle haastateltavalle (tiedotuslomake on hyödyllinen apuväline) ja pyytää allekirjoittamaan suostumuslomake, jossa annetaan lupa säilyttää ja käyttää tallennetta. "Tietoon perustuvan suostumuksen" ajatuksena on, että ihmiset ovat täysin tietoisia siitä, mitä tallenteilla aiotaan tehdä ennen kuin antavat siihen luvan.

Esimerkiksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa on oltava tietoinen tietosuojaa ja yleistä tietosuojaa-asetusta koskevista säännöksistä [when translated, insert regulation for each country].

Kun käytetään otteita tallenteista julkisesti, tulee varoa paljastamasta haastateltavan tai muiden henkilöiden henkilötietoja.

Teemaopas

Ajattele alusta alkaen keskustelun hidastamista ja pyri aluksi johonkin seuraavanlaiseen:

1. Ilmoita oma nimesi, päivämäärä ja projektin nimi.
2. Pyydä haastateltavaa kertomaan nimensä ja kaikki hyödylliset tiedot, kuten syntymävuosi, syntymäpaikka jne.
3. Aloita ennakoitavalla kysymyksellä, kuten perhetaustalla, jotta ihmiset lämpenevät. Usein auttaa, jos ihmiset aloittavat tarinan alusta ja etenevät sitten eteenpäin.

Luettele sitten aiheet, joista olet kiinnostunut kysymään, sekä erityiskysymykset ja jatkokysymykset, joita et halua unohtaa kysyä. Kaikkia kysymyksiä ei voi luetella, joten käytä tätä ohjeena ja valmistaudu keksimään kysymyksiä tallennuksen edetessä.

Kysy lopuksi, haluaisiko haastateltava sanoa vielä jotain muuta.

Hyvän tallennuksen tekeminen

Tavoittele tallennusta, jossa kuulet kaiken haastateltavan sanoman selvästi.

Istuvatko kaikki mukavasti? Älä istu liian lähellä tai liian kaukana haastateltavasta. Pöydän leveys on yleensä hyvä.

Onko mikrofoni sijoitettu niin lähelle haastateltavaa kuin mahdollista ilman, että se tuntuu

epämukavalta?

Onko huoneessa melua, jota voidaan hallita? Sulje esimerkiksi ikkuna liikenteen melun vähentämiseksi.

Sammuta huoneessa olevat matkapuhelimet tai aseta ne lentotilaan. Huomioi aika – kukaan ei halua tuntea, että kiirehditään.

Kysymysten esittäminen

Pidä mukanas jokin, millä kirjoittaa, jotta voit tehdä muistiinpanoja, mutta varmista, että keskityt haastateltavaan. Tallennuksen voi tarvittaessa kuunnella uudelleen. Tämä on keskustelu, joten älä käytä koko aikaasi muistiinpanojen tekemiseen.

Yritä olla puhumatta, kun tallennettava henkilö puhuu (kirjoita ylös, jos on kysyttävää).

Parhaat vinkit - osoittaaksesi, että kuuntelet ja olet kiinnostunut, istu haastateltavaan päin, ota katsekontakti ja nyökyttele. Näytä kiinnostuneelta!

Kuuntele, mitä ihmiset sanovat, äläkä vain lue kysymyksiä listalta. Jos jokin kuulostaa kiinnostavalta, pyydä lisätietoja. Jätä aikaa lauseen lopetuksen jälkeen, sillä tällaisilla tauoilla saattaa usein tulla esiin mielenkiintoista tietoa.

Avoimet kysymykset alkavat kysymyksillä: kuka, mitä, missä, milloin, miksi ja miten? "Kerro siitä...", "kuvaile sitä", "anna esimerkkejä" ovat kaikki erinomaisia jatkokysymyksiä, jotka myös auttavat hidastamaan prosessia ja mahdollistavat yksityiskohtaisempien vastausten antamisen.

Esitä esimerkiksi avoimia kysymyksiä, jotka kehottavat kuvauksiin, kommentteihin ja mielipiteisiin. Käytä avoimia kysymyksiä:

Tutki: Voitko kertoa siitä lisää? Miksi?

Arvioi: oliko se tyypillistä? Mitä ajattelit siitä tuolloin?

Herätä tunnereaktioita: miltä tämä tuntui? Mitä mieltä olet siitä nyt?

Kysy lopuksi, haluaisiko haastateltava vielä lisätä jotain muuta.

Pohdittavaa — miten yleensä osoitamme ihmisille, että kuuntelemme heitä? Miksi tämän on oltava erilaista suullisen historian tallenteessa?

Laitteet

Tee parhaat mahdolliset tallenteet niillä laitteilla, joita sinulla on. Harjoittele tallennusta laitteilla, jotta tiedät, mitä teet.

Voiko älypuhelin käyttää? Kyllä, mutta... se toimii paremmin, jos käytetään äänen tallennussovellusta, kuten Voice Record Pro. Varmista, että puhelimessa on runsaasti tilaa ja että akku on ladattu täyteen. Laita puhelin lentotilaan.

Käytä mieluiten Zoomin, Tascamin, Olympuksen, Sonyn tai muiden valmistamia äänitallentimia. Pyri tallentamaan .wav-tiedostoja vähintään 44,1 kHz:n 16-bittisellä

taajuudella, mikä on yleensä hyvän äänitallentimen oletusasetus. Hyvä yhteenveto tästä on Oral History Society:n verkkosivustolla (katso neuvot-välilehti osoitteesta <https://www.ohs.org.uk/>).

Tallennuksen jälkeen

Varmista, että kaikki paperit on allekirjoitettu. Kirjoita sitten yhteenveto haastattelusta. Jopa nopea perusyhteenveto siitä, mistä on puhuttu, on parempi kuin ei mitään.

02314/S, EM/141

EMOHA-kokoelma

Haastateltava: Anonyymi

Syntynyt: 1926

Ammatti: Eläkkeellä oleva arkkitehti

Haastattelupäivä: 13/11/2007

Sijainti tallenteessa	Yhteenveto haastatteluosuudesta
Raita 1	Nopea yhteenveto seuraavista asioista - perhe, armeija, aika Palestiinassa, arkkitehtuurikoulu, 1948. (Puhelin soi)
Raita 2	Koulutus
2.15	Löysi työpaikan Bristolista, palasi Leicesterin kaupungin arkkitehtuuriolosuhteille vuonna 1951.
4.45	Kiinnostus rakennuksia kohtaan. Sukuhistoria.
11.55	Vanhempia ei haitannut, että hän kouluttautui, he ovat siirtyneet ylemmäs sosiaalisella asteikolla.

Kuva 1: Esimerkki perusyhteenvedosta

Äänen editointi

Mitä ikinä teetkin, tallenteita on luultavasti editoitava. Audacity on suosittu ilmainen äänen editori, mutta muitakin on saatavilla. YouTubessa ja Audacityn verkkosivustolla on runsaasti esittelyvideoita.

Vaikka master-tiedosto olisi mieluiten .wav-tiedosto, ne ovat liian suuria yleiseen käyttöön, joten luo .mp3-tiedostoja verkkoa tai muuta käyttöä varten. Leikkeiden tulee olla sisällöltään ja pituudeltaan räätälöityjä yleisölle.

Missä aiot säilyttää kaiken?

On varmistettava, että haastattelut voi säilyttää turvallisesti paikassa, johon vain sinulla on pääsy. Jos ei ole pilvitallennus- tai verkkotallennustilaa, joka on varmuuskopioitu, käytä PC:tä, kannettavaa tietokonetta tai kannettavaa kiintolevyä tallenteiden kopioiden tallentamiseen. Lataa ääni äänitallentimesta mahdollisimman pian tallennuksen jälkeen. Tee vähintään yksi kopio ja lisää kopiot valokuvista tai skannatut paperit. Tutustu oman maan institutionaalisiin ohjeisiin tietojen turvallisesta säilyttämisestä.

Suullisen historian käyttö

Sen lisäksi, että suullisen historian tallenteet ovat hyödyllisiä opetuksessa, niitä voidaan

käyttää myös puheiden, luentojen, podcastien, blogien, kirjojen, verkkosivujen, ääniopastuksien, perhehistorian, kouluopetuksen, näyttelyiden ja tulkintojen, muistelutyön, teatterin, radion, äänikollaasien, draaman, tanssin, runouden, digitaalisen tarinankerronnan, luovan kirjoittamisen, valokuvauksen ja taideteosten tekemisessä.

Lisätietoja ja linkkejä

Oral History Societyn verkkosivustolla on yksityiskohtaista tietoa kaikista näkökohdista, jotka liittyvät suullisen historian toteuttamiseen kouluissa ja nuorten kanssa. Se kattaa laitteet, kustannukset, oikeudelliset näkökohdat ja etiikan, ja siinä on linkkejä esimerkkeihin oppituntisuunnitelmista, projekteista ja havainnollistavista äänileikkeistä.

Linkki pääsivulle: <https://www.ohs.org.uk/for-schools-main-page/>

Linkki eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä koskeviin neuvoihin:

<https://www.ohs.org.uk/ethics-and-legalities-for-schools/>

Vinkkejä suullisen historian käytöstä löytyy YouTubesta osoitteesta:

https://youtu.be/fiyLiZb0Bm8?si=5HNBe9VBVgFuz_2d.

Tämän hitaan resurssin on luonut Leicesterin yliopiston East Midlandsin suullisen historian arkisto (East Midlands Oral History Archive) Hidas muisti -hanketta varten (<https://www.slowmemory.eu/>) yhteistyössä Nottingham Trentin yliopiston professori Natalie Braberin kanssa.

Uraauurtava kieli: Kaivosyhteisöjen kielelliset käytännöt kulttuuriperintönä

Näyte: Tiedote

Vaikka East Midlandsin kielen vaihtelu on nykyisin herättänyt jonkin verran kiinnostusta, kaivostyöläisten puhetta ei ole koskaan tutkittu vertailevasti eri puolilla Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Hiilikaivostoiminta (ja muu tehdasteollisuus) on aina ollut tärkeää maan taloudelle, ja hiilikaivostoiminnasta on tietoja vuosisatojen takaa. Monet kaivokset suljettiin 1980-luvulla, ja syvälle ulottuvan hiilikaivostoiminnan loppumisen myötä monet alueet ovat kärsineet taloudellisesti.

Kaivostyöläisen kaivoksessa käyttämä kieli rajoittui yleensä kaivokseen, ja siellä käytettiin sanoja, joita ei käytetty kotona. Eri kielen käyttö kaivoksissa korosti ja vahvisti kaivostyöläisten välistä veljeyttä. Hankkeessa kootaan yhteen kaivostyöläisten puhumat sanat eri puolilla Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja tutkitaan, miten sanat voivat olla samanlaisia ja erilaisia eri alueilla. Se kokoaa yhteen ne sanat, vitsit, tarinat ja laulut, jotka ovat katoamassa, ja auttaa todistamaan alueen murteen huomattavan elinvoimaisuuden.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi aiomme:

- Koota kokoelman kaivostyöläisten ja entisten kaivostyöläisten tallenteita, jotta voidaan tutkia näiden puhujien kielenkäyttöä.
- Luoda kirjalliset tallenteet näytteen muodostavista äänitallenteista ja niihin liittyvät kielitieteelliset muistiinpanot murre- ja sosiolingvistisiä tutkimustarkoituksia varten.

Jokainen haastattelu, jonka teemme osana tätä hanketta, **TALLENNETAAN** ja säilytetään turvallisesti ja vastuullisesti. Ennen tallennusta pyydämme jokaista vapaaehtoista allekirjoittamaan suostumuslomakkeen, jossa ilmoittaa suostuvansa siihen, että yliopisto säilyttää haastattelun ääni- ja/tai kirjallisen tallenteen tutkimustarkoituksiin ja että sen osia voidaan jäljentää julkaisuissa ja/tai esityksissä sekä verkkosivustoilla. Joiltakin osallistujilta saatetaan myös kysyä, suostuvatko he siihen, että heitä valokuvataan osana hanketta. Tallennuksen päätyttyä vapaaehtoisille annetaan mahdollisuus kuunnella haastattelunsa ja esittää mahdolliset sensurointipyyntö. Vapaaehtoinen voi vetäytyä tutkimuksesta milloin tahansa ilman syytä.

Suunnitelmien mukaan työstä julkaistaan tieteellisiä artikkeleita ja esitellään julkaisuja kansallisissa ja kansainvälisissä konferensseissa, ja se voi olla osa verkkosivustoja ja muita sosiaalisia medioita. Lisäksi tämän hankkeen yhteydessä tehtyjen haastattelujen tallenteet voidaan lisätä British Libraryn kasvavaan kokoelmaan, jossa ne ovat sekä tutkijoiden että muiden kuin tutkijoiden saatavilla.

Jos on kysyttävää milloin tahansa, ota rohkeasti yhteyttä:

Professori Natalie Braber - natalie.braber@ntu.ac.uk

Esimerkki tutkimuksen suostumuslomakkeesta

Uraauurtava kieli: Kaivosyhteisöjen kielelliset käytännöt kulttuuriperintönä

Ymmärrän, että tämä hanke toteutetaan Nottingham Trent Universityn tutkimuseettisten ohjeiden mukaisesti, jotka ovat nähtävissä osoitteessa: [give weblink]

Tutkimuksen yhteydessä kerätty aineisto säilytetään turvallisesti vuoden 1998 tietosuojalain mukaisesti.

Olen lukenut minulle annetun tiedotteen ja ymmärrän sen. Kyllä Ei

Sain mahdollisuuden esittää hanketta koskevia kysymyksiä, ja niihin vastattiin tyydyttävällä tavalla. Kyllä Ei

Ymmärrän, että voin vetäytyä tutkimuksesta milloin tahansa ilman syytä. Kyllä Ei

Suostun siihen, että mainittuja tallenteita voidaan käyttää tämän tutkimuksen tarkoituksiin. Kyllä Ei

Suostun siihen, että lyhyitä osia kyseisistä tallenteista voidaan puhtaaksikirjoittaa ja käyttää akateemisissa konferensseissa ja julkaisuissa tai verkkosivustoilla. Kyllä Ei

Suostun siihen, että mainitut tallenteet voidaan luetteloida osana hanketta ja että ne voidaan julkaista julkaisuissa tai internetissä. Kyllä Ei

Nimi [TEKSTAA]

Allekirjoitus

Päivämäärä